

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

СТИЛІСТИЧНІ РЕСУРСИ СУЧАСНОЇ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

підготовки БАКАЛАВРА

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Стилістичні ресурси сучасної польської мови» підготовки Бакалавра.

Розробник: Тетяна Полежаєва, кандидат філологічних наук, доцент кафедри полоністики і перекладу

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Середня освіта. Польська та англійська мови.

Зарубіжна література

доц. Васейко Ю.С.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу протокол № 2 від 10.09. 2025 р.

Завідувач кафедри:

проф. Сухарєва С. В.

© Полежаєва Т.В., 2025 р.

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1.

Найменування показників	Освітній ступінь, ОПП, спеціальність	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань <i>А Освіта / Педагогіка</i> спеціальність <i>А 4 Середня освіта</i> ОПП <i>Середня освіта. Польська та англійська мови. Зарубіжна література.</i> Бакалавр	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік підготовки 3
ІНДЗ: немає		Семестр 5
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота 110 год.
Польська та українська мови викладання		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік	

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Тетяна Вікторівна Полежаєва

Кандидат філологічних наук

Доцент

Доцент кафедри полоністики і перекладу

+380501454858, Polezajeva.Tetiana@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

3. ОПИС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація

ОК присвячений різним аспектам сучасної стилістики польської мови, як-от: стильова варіативність польської мови, особливості розмовного, художнього, наукового, публіцистичного і офіційно-ділового стилів польської мови; стилістично маркована лексика; мовні норми, основні типи мовних інновацій і помилок; принципи мовної грамотності на усіх рівнях: фонетичному, лексико- семантичному, морфологічному і синтаксичному. ОК є важливим етапом у підготовці вчителя іноземних мов та зарубіжної літератури. Він узагальнює і структурує набуті за попередні роки знання в контексті грамотності і максимальної ефективності використання польської мови, а також аналізу численних мовних одиниць і явищ на різних рівнях.

Силабус вибіркового освітнього компонента складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти рівня бакалавра.

2. Мета і завдання освітнього компоненту

Мета – ознайомити здобувачів з основними поняттями і термінами стилістики і культури мови, сформувати цілісний образ цих мовознавчих дисциплін, удосконалити навички аналізу, інтерпретації текстів, перевірки грамотності, самоаналізу, побудови текстів різного рівня складності.

Чимало аспектів стилістики інтегровано в освітній компонент «Польська мова», тому ключовий напрям роботи в межах цього ВОК – удосконалення і поглиблення вже набутих знань, вмінь і навичок.

Основні **завдання** вибіркового освітнього компоненту: визначити межі стилістики польської мови, окреслити основні об'єкти, методи і принципи досліджень цих дисциплін; навчитись визначати стильові варіанти польської мови і їх функціональні особливості, знаходити і характеризувати стилістично марковану лексику; аналізувати структуру різних текстів і шукати стильові помилки; навчити здобувачів максимально ефективно користуватись словниками польської мови (передусім, «Словником правильної польської мови»); визначати мовні помилки та інновації на різних рівнях тексту; аналізувати особливості мовлення іноземців, що вивчають польську мову як іноземну (в т.ч. самоаналіз власного мовлення); удосконалити вміння будувати тексти різних стильових варіантів; удосконалити навички усного мовлення.

3. Soft skills. Вибірковий освітній компонент розвиває комунікативну компетентність і вміння свідомо добирати мовні засоби відповідно до мети висловлювання, ситуації та стилю. Здобувачі формують аналітичне та критичне мислення, працюючи з різними стилями, реєстрами й жанрами польської мови. Аналіз текстів і творче стилістичне моделювання сприяють розвитку креативності та мовленнєвої гнучкості. Групові завдання й обговорення розвивають навички співпраці, аргументації та конструктивного зворотного зв'язку.

4. СТРУКТУРА ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Фор.к./ Бали
Змістовий модуль 1. Stylistyka języka polskiego						
Temat 1. Przedmiot i zakres badań stylistyki	15	2	2	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3
Temat 2. Styl jako podstawowe pojęcie stylistyki.	15	2	2	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3
Temat 3. Typy stylów	18		2	15	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3

Temat 4. Środki stylistyczne.	13		2	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3
Temat 5. Nacechowanie stylowe wyrazu-	13		2	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 6
Разом за модулем 1	74	4	10	55	5	15
Змістовий модуль 2. . Style funkcjonalne językapolskiego: naukowy, artystyczny, publicystyczny, potoczny, urzędowo						
Temat 6. Style funkcjonalne językapolskiego: naukowy	15	2	2	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3
Temat 7. Style funkcjonalne językapolskiego:, artystyczny	13		2	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3
Temat 8. Style funkcjonalne językapolskiego: publicystyczny	20	2	2	15	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3
Temat 9. Style funkcjonalne językapolskiego: potoczny	15	2	2	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3
Temat 10. Style funkcjonalne językapolskiego: urzędowy	13		2	10	1	ДС, ДБ, Р, РЗ, 3

Разом за модулем 2	76	6	10	55	5	15
Контрольна робота						60
Всього годин/ Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю: ДС - дискусія, ДБ - дебати, Т - тести, ТР - тренінг, РЗ/К - розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС - індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ - робота в малих групах, МКР/КР - модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р - реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.*

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Проаналізувати 4 уривки тексту щодо наявності у них стилістичних засобів:

а) фонетичного, б) морфологічного, в) лексичного, г) синтаксичного рівня (тексти додаються).

2. Зробити комплексний стилістичний аналіз тексту з метою виявити основні, тобто домінуючі засоби на різних його рівнях (текст в додатку).

3. Визначте стильову приналежність поданих текстів. Проаналізуйте їх особливості:

Jest częstym zjawiskiem, że odruch warunkowy wypracowany w pewnym otoczeniu, w danym pokoju, w obecności danej osoby itp., występuje tylko w tej właśnie sytuacji. Dość jest przenieść psado innej ubikacji bądź powierzyć prowadzenie doświadczeń innej osobie, a odruch może zupełnie zawieść. Dowodzi to, że istotnym bodźcem warunkowym nie było samo wybrane przez nas działanie, np. odgłos metronomu czy widok zapalanej żarówki, lecz był to bodziec złożony, w którym różne elementy sytuacji brały udział. Tylko powtórzenie całego zespołu warunków umożliwia powtarzanie się odruchu.

Zadania pisemne i przygotowane ustnie powinny nie tylko utrzymywać wiadomości i nawyki zdobyte w szkole, lecz także uczyć samodzielności. Zajęcia na lekcji pod kierunkiem nauczyciela powinny być naturalnym pomostem pomiędzy nauką w szkole a pracą domową. Należy przy tym pamiętać, że utrwalanie materiału trzeba rozumieć przede wszystkim jako stosowanie nabytych wiadomości do rozwiązywania nowych zadań.

Dzisiaj pani B. przytrzymała mię w swym „zagraconym” salonie, a ten „literat” wsunął się tam niezwłocznie jedwabnymi krokami. Czulałam jego osobę, mimo że nie podnosiła oczu. Zaczął mówić rzeczy oklepane, które pewno słyszała od kogoś mądrzejszego.

Nietzschem! Mam silne poszlaki, że uważa się za nadczłowieka i za ucznia filozofa, którego sądzi z „artykułów” pism warszawskich. Specjalnie jest znakomity, kiedy rozpoczyna zdanie w sposób pełen obietnic:

– Bo trzeba pani wiedzieć...

Lecz dzięki olbrzymiej sile i przytomności wychodził zawsze cało. Opowiadano o nim, że karocę w biegu, chwyciwszy za tylne koła, zatrzymywał; pić mógł bez miary. Połykał kwartę śliwek na wódce, po czym był tak trzeźwy, jakby nic w usta nie brał. Z ludźmi nieużyty, dumny, zaczepny, w Bogusławowym ręku miękły jak wosk. Obyczajnie miał polerowane i chociażby na pokojach królewskich miał się znaleźć, ale przy tym i jakowąś dzikość w duszy, która wybuchała od czasu do czasu jak płomień.

4. Підготувати повідомлення на тему: «Розмежування лінгвістичної і літературознавчої стилістики».

5. Підготувати творчу роботу на тему: «Кальки у мовленні українців, що вивчають польську мову».

6. Знайдіть усі види помилок у поданому тексті. Подайте правильні варіанти:

W ramach konferencji prasowej „Zgodność z zakonem w zakresie zatrudnienia. Gwarancje w zakresie zatrudnienia w państwach granicznych” była podpisana umowa o współpracy pomiędzy Lubelskim miejskim biurem Pracy i Luckim Miejskim Centrum Zatrudnienia, co świadczy o praktycznej wymianie informacji z pomiędzy dwu sąsiednimi państwami.

Na konferencji prasowej Katarzyna zaświadczyła również, że dzisiaj polskie pracodawce wołają zatrudniać Ukraińskich pracowników (...) Pod koniec lutego siego roku w województwie lubelskim poziom bezrobocia sięgał 13%, w samym Lublinie 10%. Jednak nasz rząd atakuje kryzys. Dla tego celu wypracowano rząd przedsięwzięć antykryzysowych dotyczących rynku pracy.

7. Самостійно доберіть по одному прикладу різних стильових варіантів мови, проаналізуйте їх особливості.

8. У поданих текстах знайдіть стилістично марковані поняття, поясніть їх значення і особливості вживання (функції, конотації, емоційне забарвлення)

9. Проаналізуйте мовлення своїх колег (усне або писемне). Узагальніть: яких помилок найчастіше вони припускаються в процесі вивчення польської мови.

10. У мережі інтернет знайдіть цікаві і корисні ресурси, присвячені культурі польської мови. Зробіть невеличку презентацію.

Методичні рекомендації до виконання завдань й оформлення матеріалів

1. Для повноцінної роботи на лекціях і практичних студентам потрібні вправи і завдання, які поширює викладач. Ці ж вправи і завдання використовуються для дистанційної і самостійної роботи.

2. Запропоновані завдання бажано друкувати на комп'ютері і зберігати у текстових форматах (txt, doc, pdf тощо). Як варіант – писати від руки і приносити викладачеві особисто або надсилати відскановані копії на пошту.

3. Виконувати вправи і завдання треба сумлінно, без використання принципу «копіювати – вставити». Для перекладу можна використовувати онлайн словники, однак варто уникати програм перекладу цілих текстів (як google translate).

4. Особливу увагу звертати на грамотність у подачі мовного матеріалу (для цього бажано мати текстовий редактор з функцією перевірки польської орфографії, наприклад, безкоштовний пакет OpenOffice).

5. Роботи надсилати у визначений викладачем термін на вказану інтернет-адресу або приносити особисто.

6. У разі проблем з виконанням самостійних завдань, студент має право звернутись до викладача за консультацією (у режимі онлайн або на кафедрі).

6. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Увесь освітній процес, контроль його результатів повинен відбуватися на засадах чесності, справедливості, відповідальності за результати своєї роботи, довіри до усіх учасників дидактичного процесу, об'єктивності оцінювання, толерантності, соціальної та гендерної рівності (деталі за [ПОСИЛАННЯМ](#)).

Здобувач повинен систематично відвідувати практичні заняття з курсу, не запізнюватися, аби не переривати роботу викладача та своїх колег, не симулювати поганий стан здоров'я під час проведення модульних робіт, екзамену і под.

Усі усні завдання належить складати у призначений викладачем час. Письмові завдання, творчі проекти і под. варто подати на перевірку у визначений викладачем час, оформивши відповідно до вимог, що ставляться до такого виду робіт.

Обов'язково потрібно дотримуватися засад академічної доброчесності: під час виконання завдань не можна привласнювати собі результати інтелектуальної діяльності інших осіб, при оформленні результатів своєї праці потрібно подавати покликання на розвідки, котрими послуговувалися у ході підготовки матеріалів, зазначити ресурси, якими користувалися; не можна підтасовувати факти, ілюстративний матеріал, бібліографічні відомості, не допускається користування шпаргалками під час виконання самостійних, модульних робіт, виконання тестів.

Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) недопустимі. У разі таких дій – адекватна реакція відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#).

**Під час вивчення ОК, визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають ОК як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані [посиланням](#).*

7. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового семестрового контролю є **залік**. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, становить 100. Достатньою для заліку кількістю набраних за всі види запланованих робіт є 60 балів.

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

- Бончковська І., Полежаєва Т. Експлікація стереотипних ознак представників різних етнічних груп у польських анекдотах. *Scripta manent: молодіжний науковий вісник інституту філології та журналістики*. Збірник наукових праць. Луцьк, 2024. С. 71-75.
- Полежаєва Т., Дубій А. Польський сленг і його джерела. *Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти: матеріали V Міжнародного науково-методичного семінару*. 14-18 жовтня. Київ-Луцьк-Варшава, 2024. С. 150–153.
- Полежаєва Т.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій під час дистанційного вивчення польської мови. Всеукраїнський науково-практичний семінар
- «Пріоритетні напрямки сучасної лінгводидактики» (до 90-ї річниці з дня народження Лариси Павлівни Рожило). 25-26 березня 2021 року. Луцьк. 2021. С. 110-113.
- Полежаєва Т.В. Реалії проблем подвійного диплому (польська мова як непрофільна дисципліна). I Міжнародний науково-методичний семінар «Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти» та міжнародні курси підвищення кваліфікації. 9-13 листопада. Київ-Луцьк-Варшава, 2020.
- Кравчук А. Культура польської мови. Київ, 2011.
- Моклиця А. В. Лексикологія сучасної польської мови : навчально-методичні матеріали до курсу. Видання друге, перероблене і доповнене. Луцьк, 2018. 114 с. URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/13803>
- Моклиця А. В. Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту (на матеріалі польської літератури XX ст.): URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/13720>
- *Bogactwo współczesnej polszczyzny / pod red. P. Źmigrodzkiego i S. Przędzek-Kisielak*. Kraków, 2014.
- Buttler D., Kurkowska H., Satkiewicz H. *Kultura języka polskiego*. Warszawa, 1987.
- *Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce*. Warszawa, 2004.
- Jadacka Hanna. *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*. Warszawa, 2005.
- Kubiak-Sokół Aleksandra. *Piszemy poprawnie. Poradnik językowy PWN*. Warszawa, 2020.
- *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*. Warszawa, 2005.
- Kurkowska H., Skorupka S. *Stylistyka polska. Zarys*. Warszawa, 2001.
- Maćkiewicz Jolanta. *Jak dobrze pisać. Od myśli do tekstu*. Warszawa, 2016.
- Markowski A. *Kultura języka polskiego*. Warszawa, 2005.
- Markowski Andrzej. *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*. Warszawa, 2005.
- Mędak Stanisław. *Co z czym? Ćwiczenia składniowe dla grup zaawansowanych*. Kraków, 2002.
- Mędak Stanisław. *Praktyczny słownik łączliwości składniowej czasowników polskich*. Kraków, 2011.
- Miodek J. *Kultura języka w teorii i praktyce*. Wrocław, 1983.
- Podlaska D., Płóćcennik J. *Leksykon nauki o języku*. Bielsko-Biała, 2002.
- *Słownik ortograficzny PWN*. Warszawa, 2007.
- *Słownik poprawnej polszczyzny PWN*. Warszawa, 2006.
- Szostak-Lubomska Karolina. *Formy wypowiedzi pisemnej*. Warszawa, 2020.
- Wilkoń A. *Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny*. Katowice, 2000.
- Wrycza-Bekier Joanna. *Magia słów. Jak pisać teksty, które porwą...* Warszawa, 2018.
- *Współczesna polszczyzna. Stan, perspektywy, zagrożenia / red. Zofia Cygal-Krupa*. Kraków-Tarnów,

2008.

- Z zagadnień frazeologii, stylistyki i kultury języka. Poznań, 2006.
- Zarych Elżbieta. Język kluczem do kraju. Warszawa, 2018.
- Zdunkiewicz-Jedynak D. Wykłady ze stylistyki. Warszawa, 2008.
- Zinchuk R., Vaseiko Yu., Tsolyk N., Sukharieva S., Polezhajeva T., Kasianchuk N., Kryshtof N. Stylistic Means of Expressing Language Creativity of Barbara Kosmowska. AD ALTA : Journal of Interdisciplinary Research. 2024. Vol. 14, Issue 1, Special Issue XLI. P. 107–114. URL : <https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140141/PDF/140141.pdf> (Web of Science, Q3)
- <https://sjp.pwn.pl/poradnia> (poradnia językowa PWN). https://pl.wiktionary.org/wiki/Wikis%C5%82ownik:Strona_g%C5%82%C3%B3wna (wikisłownik języka polskiego).
- <http://www.poradniajezykowa.ujd.edu.pl/> (internetowa poradnia językowa).
<https://www.youtube.com/user/PamikuPL> (Mówiąc inaczej).

•